

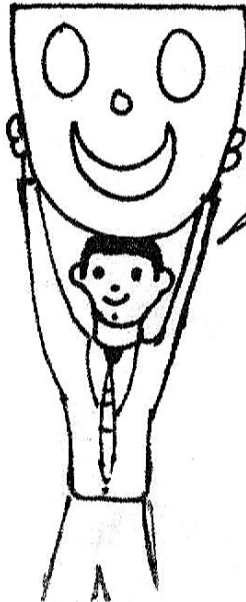
LA FEMOSA

NOVEMBRE

ARTESA DE LLEIDA

1981

ARA JA HO PODEM
DI TOT, HA ARRIBAT
LA LLIBERTAT
D'EX PRESSIÓ

PORTIC

No tot és u, parlar amb una bona dosi d'esperança il.lusionats per alguna cosa, o parlar amb les reserves d'una desorientació creixent motivada per un mal estar polític que es fa palés a tot l'Estat. Passen coses innexplicables, no solament dins dels partits, sinó àdhuc dins de qualsevol grup o grupet amb inquietuds o projeccions polítiques. Davant d'aquest desgavell pregon que entervo leix cada dia més l'horitzò del nostre futur, no tant sols autonòmic, sinó fins i tot democràtic, hom no pot estar-se (en aquestes dates de Novembre) de mirar endarrera i de fer comparacions de com estàvem, de com estem, quina mena d'esperança llavors havia i de la que tenim ara. De l'optimisme de llavors i la desil.lusió d'avui... Han passat moltes coses en aquests sis anys i no totes bones. Hem tingut moments d'eufòria i moments de por, però, de tot això l'únic que a nosaltres ens desconcerta és aquest desencís feixuc i contaminant que asficia qualsevol espereança de revivificació de les inquietuds col.lectives.

Potser perquè mai no hem cregut el fet d'haver arribat allí on anàvem o potser perquè hem estat rebecs a deixar-nos endur per aquells triomfalismes més o menys oficialitzats dels partits polítics, el cas és que ens resta, encara, una bona dosi d'esperança per aconseguir treballant amb el convenciment que, el que fem és bo i necessari per a no deixar-nos encarcerar d'indiferència per tot allò que s'esdevé al nostre entorn i que d'alguna manera ens afecta.

LA FEMOSA

• • REVISTA DE INFORMACIÓ LOCAL • •
EDITA AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"
C. DEL CASTELL N. 23 ARTESA LLEIDA
DIPOSIT LEGAL N. L-264-1981
SEGONA EPOCA N. 27⁸²⁸ NOVEMBRE 1981

INDEX

PÒRTIC	1
"LA MEUCA" Butlletí de l'agrupació	
Jovenívola	4
PERIODE DE TRANSICIO 1975 - 1981	9
CONTES INFANTILS	12
HUMOR	14-21-23
EMBARBUSSAMENTS	16
FULLS D'HISTORIA	17
BARBARISMES	20
FITXA DE LECTURA	21
LLIURES, però, controlats?	24
ENTRETENIMENTS	26

"LA MEUCA"

BUTLLETI DE L'AGRUPACIÓ

"JOVENIVOLA"

A LA FEMOSA del mes passat hom publicava un article parlant del primer periòdic artesenc, aquells fulls que sortien amb el nom de "VEU D'ARTESA", ara, amb aquest article voldria fer el mateix, però, parlant aquesta vegada de la "MEUCA".

Déia a l'article anterior, que el darrer número a la "VEU D'ARTESA" va ésser editat sota l'única responsabilitat de l'Agrupació "Jovenívola", amb aquest fet la "Jovenívola" volia evitar que s'estronqués aquesta iniciativa de la publicació d'uns fulls periòdics; si més no, el trencament amb mossèn Piñol i el grup "de coleres" era definitiu i per això mateix "Veu d'Artesa" passava ja a ésser històrica, i si l'Agrupació "Jovenívola" volia continuar editant fulls calia que aquest portessin un altre nom.

Amb data de Gener-Març de 1966 sortí un full amb el nom a la capçalera de "Agrupació Jovenívola". És un full editat per una cara on es llegeix la informació de que el full surt amb voluntat d'ésser periòdic, però, com a únic fi de ser un mitjà de comunicació entre els socis. Porta dues notes més d'informació interna de la "Jovenívola".

BUTLLETÍ Nº 2.

Aquest te dos fulls, al primer es llegeix la llista dels nous llibres comprats per a la Biblioteca i el

balencià de lectors de la Biblioteca de l'any 1965. Al segon hi ha la crítica de dos llibres: "Sang-key" el Pesca dor" i "Un comerciante escribe a su hijo".

BUTLLETÍ Nº 3.

Te tres fulls. Al primer hi ha un "Petit historial" de les activitats de l'agrupació. Al segon crítica de dos llibres: "Cuerpos y Almas" i "L'Etat d'Israel". Al tercer una poesia, "El consol del plor" i un petit apartat que l'anirem trobant a cada butlletí, "Dites i fetes de Santiago Rosinyol"

BUTLLETÍ Nº 4.

Aquest te quatre fulls i pel seu contingut ja comença a tenir caire de revista. Al primer full hi ha l'article no signat "Flors i Premi". Al segon hi ha una carta oberta" dirigida al Consell de Redacció i "Dites i fetes de Santiago Rosinyol". Al tercer hi ha una llista de tots els llibres comprats de nou per a la Biblioteca amb la relació del seu cost. Al quart full hi ha la crítica d'un llibre: "Mientras la ciudad duerme" i dues notes curtes

BUTLLETÍ Nº 5.

Aquest ja porta a la capçalera el títol de "LA MEU CA" i te cinc fulls. Al primer hi ha una poesia que comença d'aquesta manera:

La Neuca es un ocell petit
que a les hores de la nit
es posa sempre a cantar.
Desvetlla als que són al llit,
als que no tenen cap neguit
de pensar en l'un demà.

Al segon full s'hi llegeix "Sol i Platja" i "Dites i fetes de Santiago Russinyol". Al tercer "Joventut que promet". Al quart "Història d'un Carrer" i al cinqué " Cronistes populars".

BUTLLETÍ Nº 6.

Té quatre fulls. Hi llegim: "Responsabilitzar-se", "Suggerències", "Dites i fetes de Santiago Russinyol", "Set", "L'Elevador o el paradís de l'aigua", "Curiositats".

BUTLLETÍ Nº 7.

Té cinc fulls. Hi llegim: "Per què", "Festival de Cançó Catalana", "Carta Oberta", "Quaranta pessetes d'entrada", "Futbol, entre parèntesi", "Informació".

Set números en total, i encara que d'aquests quatre sortissin amb el nom a la capçalera de "Agrupació Jovenívola" amb un total de deu fulls impresos, i els altres tres amb el nom de "La Neuca", amb un total de catorze fulls, tots set números els hem de considerar d'un mateix periòdic, puix que no hi hagué cap trencament. Si ens fixem amb les dates ho veurem clar: El primer sortir, com ja hem dit, amb data de Gener-Març i els altres restants amb dates d'Abril, Maig, Juny, Juliol, Agost i Setembre.

Encara que la majoria d'articles i notes apareixen sense signar, trobem aquestes signatures més o menys repetides: S.C., A.C., Antoni Garròs, Nel, Unicorn, Un lector, Jaume de Sant Ramon, C.C.

Hi havia una mica de por de fer sortir un periòdic escrit únicament en català i de caire, com llavors en deiem, catalanista, no hem de perdre de vista que erem l'any 1966. Per això els dos primers números només porten notícies de la mateixa agrupació que l'editava. Al tercer s'hi afegeix la crítica de llibres i a més a més una poesia i la primera anècdota de Santiago Russinyol. Al quart, amb quatre fulls, ja hi ha una mica de tot ja s'ha perdut la por i per això el cinquè que ja apunta a esdevenir una revista local, porta un nom; "La Meuca". Aquests tres darrers números, la majoria d'articles que contenen són de crítica dels afers municipals, podem gairebé dir que foren allò que hauria d'ésser una publicació local d'un poble com Artesa, per això mateix, al número tercer, l'article titulat "Per qué?" que acusava a l'Ajuntament de malversació de fons, fou, per raons òbvies, l'últim que es publicà.

Aquest fulls editats per l'Agrupació Jovenívola es repartiren únicament pels socis, o sigui que, no eren uns fulls que com "Veu d'Artesa" es repartíessin per tot el poble. Només dos números, el quart i el setè, van ésser repartits casa per casa, és per això que el poble només relacionà "La Meuca" amb l'últim número, i encara això per la polseguera que aixecà.

Als de "La Meuca", com ens deient, a l'Ajuntament, no ens van dir ni ase que fas aquí, però, el president de la "Hermandat Sindical", ens va demanar la clau de la Biblioteca de l'Hogar del Productor" seu? fins llavors de l'Agrupació Jovenívola. Amb aquesta mesura es va des

fer l'agrupació i per tant deixà de publicar-se "La Reu-
uca".

No entraré, ara, en detalls de l'oportunitat ni de la veracitat de l'article esmentat ni de l'aptitud adop-
tada per l'Ajuntament envers els responsables de l'arti-
cle, perquè això ja són figures d'un altre paner. Només
vull remarcar que en desfer-se la "Jovenívola" es va co-
mençar a treballar per la legalització d'una altra agru-
pació. Així que, a l'Abril de 1967 ja són aprovats pel
Govern Civil els estatuts de l'Agrupació Cultural "La
Femosa" i que al Setembre del mateix any "La Femosa" ja
edita un full el qual serà el número 1 del seu butlletí.

A. Costafreda

1975-1981

PERIODE DE TRANSICIO

Ara que es compleix el sisè any de la mort de Franco, podríem fer un balanç del denominat període de transició.

Realment les coses han canviat una mica, encara que sigui molt poc, sense cap lloc a dubtes, veiem que la transició va molt a poc a poc a un pas que fa perdre la paciència al més tranquil només cal mirar al pas que van les autonomies, que la feina és a aconseguirles, i que quan arriben els traspassos estan tan retalladats que la feina és a reconèixer-los.

Sense cap lloc a dubtes, es veu les poques ganes que té la UCD, a concedir les autonomies a les diferents nacionalitats de les regions que componen Espanya.

Una de les notes predominants en una verdadera democràcia es la llibertat d'expressió, cosa que en aquest país tenim fins a cert punt, doncs si les cantes massa clares, t'agafen i et fiquen a la presó.

Aquest és el cas de Xavier Vinader, periodista català que treballava a la redacció de Barcelona de la revista "INTERVJU", el qual per escriure una re-

lació de noms implicats en actes terroristes de "ultra dreta" al país vasc, i que després varen ser assassinats per l'ETA, l'han processat i l'han condemnat a 7 anys de presó i una indemnització de 20 milions de pessetes.

I jo em pregunto, per què un periodista no pot escriure una cosa que és veritat, encara que en ella surtin en relleu el draps bruts del rei per exemple.

Aquests són detalls que ens fan veure que encara tenim una democràcia molt pobreta i molt fluixa. Molt han de canviar les coses si realment volem una veritable democràcia, on hi haixi una veritable llibertat.

No m'agrada cridar el mal abans que arribi, si més no em sembla que quansevol dia tornaran a estar esfonsats en una altra dictadura, doncs només cal mirar qui hi ha al govern: la UCD, (que es un partit que de centre només en té el nom i d'esquerra en té menys que jo de capellà) el 23 de febrer passat van estar apunt de caure a la xarxa feixista ; ara, imaginem-nos que a les eleccions del 1983 guanyin el socialistes, cosa molt provable, doncs ja us podeu pensar la gràcia que els farà als "fatxes".

Caldria un autèntic canvi en tots el partits polítics amb representació parlamentària, haurien de mirar més pel bé del país i la democràcia, en comptes de preocuparse tant de la propagande, per tal d'arrencar vots per les pròximes eleccions generals.

Trista és la realitat, però si no ens espavi--

lem una mica tots plegats, ens trobarem amb algun ca-
cic que ens dirà la ja famosa frase "todo el mundo
al suelo", i després tot es lamentacions, però malau-
radament llavors es massa tard per a fer quelcom de
positiu.

R. R. P.

EL NOM ÉS

ARTESA DE LLEIDA

Encara que per a nosaltres sempre ha estat així, ofici-
sialment era ARTESA DE LERIDA. Això als indicadors de les c
carreteres i a tota la paperassa on hi sortia el nom del
nostre poble.

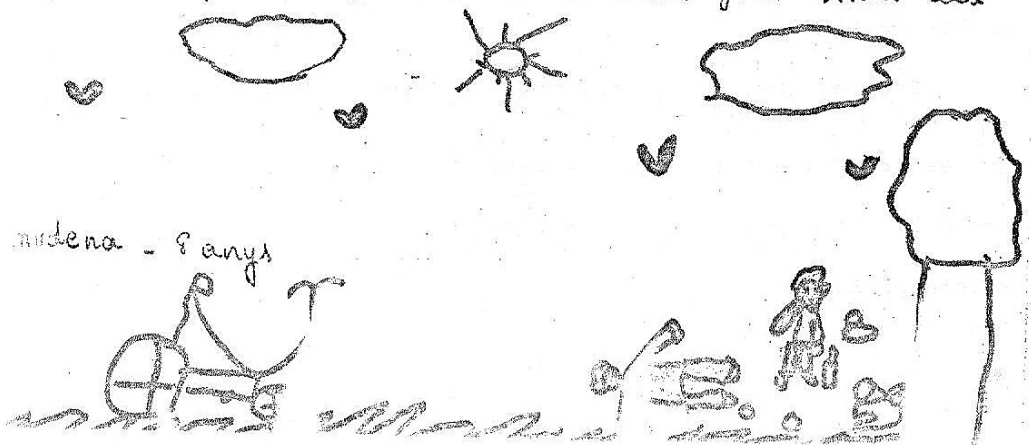
Per fi, en data del 6 d'Octubre passat i per un de
cret de la Generalitat (l'Ajuntament ho havia sol·licitat
feia uns quants mesos) el nom ofocial del nostre poble és
ARTESA DE LLEIDA.

Esperem que, des d'ara, tota la paperassa que des de
ací es trameti a fora o que de fora ens arribi, porti el
nom del nostre poble escrit correctament, o sigui:

ARTESA DE LLEIDA.

Unes nenes van a fer una baranada

Una vegada van a veure uns nenes a fer una baranada i van anar amb biciclata al camp de una nena i pel camí van trobar uns nens amb biciclata que tenien molta sed i a veure si tenien algo per veure i els hi van dir que si! que tenien taronjada i llavors van agafar l'ampolla de la taronjada i tenien tanta sed que se la van veure tóta i aquells nenes queun ho van veure es van posar a plorar. Després va fer un senyor pel camí i va dir a les nenes que ploraven? i les nenes van dir es que uns nens tenien molta sed i ens van veure tóta la taronjada. A quell senyor el hi va donar 25 pessetes per que comprés una taronjada i tot seguit van anar al camp d'una nena a veure el seu papa i verres i després es van anar a jugar a pilota i se van fer molt bé.

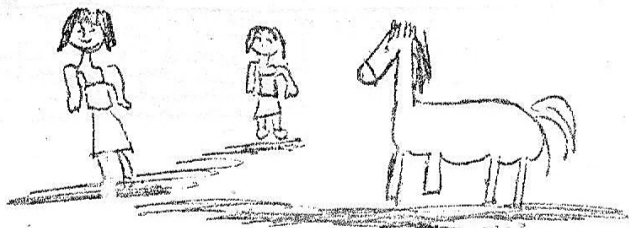
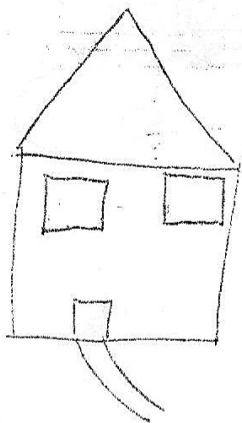

Madena - Pany

EL CAVALL ET

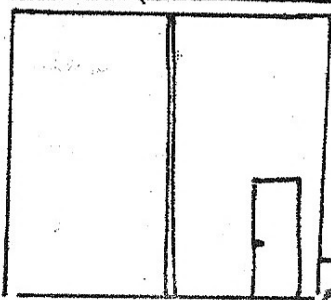
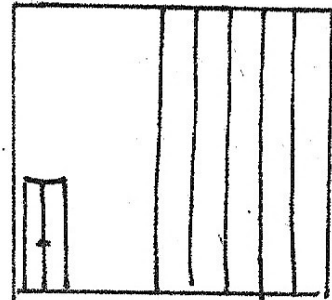
Hil havia una vegada un cavallet salvatge. Una ves el van agafar. Li van donar menjar i es va fer gran. Un dia les nenes van anar a passeig amb el cavallet i es van perdre. Però van veure una caseta i van anar a la caseta. Però aquella caseta era de la bruixa. Van voler a entrar i es van quedar tancades. El cavallet va mirar cap a casa i quan va arribar se va posar a cridar molt fort i a caminar i els pares al veure que no hi havien les nenes el van seguir i gràcies al cavallet les van poder salvar.

Mª Alissa Galito - 7 anys

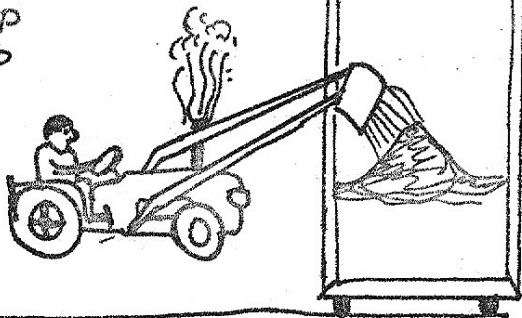

CARRER
LA
PRIMAVERA

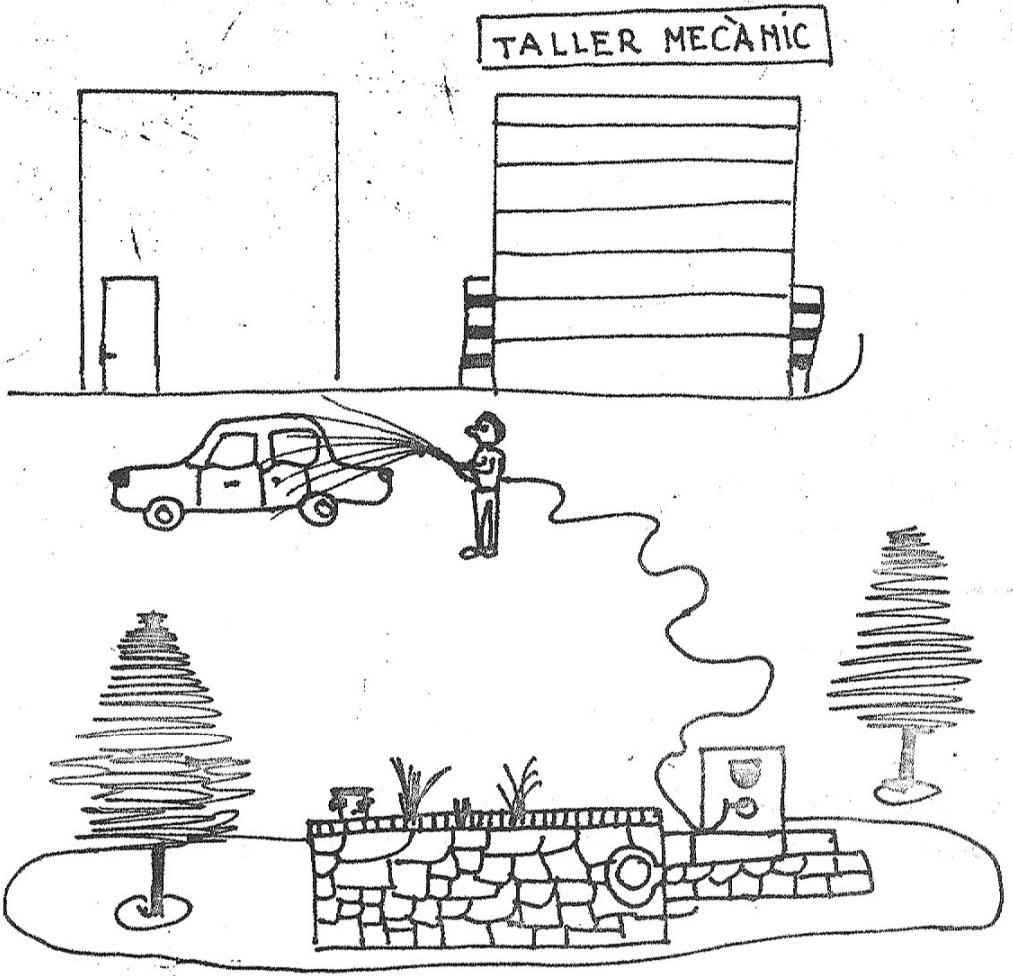
ADOBES I GRANS

PIRIPÍ
PIPI
PIPI
PIPI

CIVISME

ARTESINC

EMBARBUSSAMENTS

Don Ramon del catifoll

Don Cutí em fa vindre aquí
que em deixeu el catifoll,
Catifollegeu tant com vulgueu
i quan hagueu catifotut
em torneu el catifoll.

Setze jutges d'un jutjat

mengen fetge d'un penjat.
Si el penjat s'hagués pogut despenjar
s'hauria menjat els fetges
dels jutges que l'han jutjat.

A l'hort de la tia entrava i sortia
collie codonys, codonys collie...
a genollons
codonys podrits a la punta dels dits
codonys curcats a la punta del nas.

Una gallina xica, tica, mica, camacurta i ballarica
va tenir sis fills xics, tics, mics, camacurts i ballarics
Si la gallina no hagués estat
xica, tica, mica, camacurta i ballarica
els seus fills no haurien estat
xics, tics, mics, camacurts i ballarics

FULLS D'HISTÒRIA

ELS TOPONIMS D'ARTESA DELS SEGLES XI A XIV

En aquests darrers mesos hem anat presentant-vos en aquests fulls d'història una sèrie de documents d'Artesa dels segles XI XVIII, procurant, de passada, fer-vos un comentari sobre les circumstàncies particulars més interessants de cadascun d'ells. També hem fet la recopilació dels noms i parentiu de les persones que apareixien en aquesta documentació per la importància que tenen en la història local. Un altre aspecte interessant en aquests papers, per la nostra tasca recollida, és la toponímia de l'època i el fet de veure'n l'evolució, la pèrdua o conservació d'aquests noms en el decurs dels segles. Malauradament a l'ésser poca la documentació, també seran poques les referències topogràfiques que aporten, però crec que de totes maneres és molt interessant de cara aquests estudis de toponímia.

Els topònims són:

CASTELL D'ARTESA (1.156) Topònim del que ja n'hem parlat en altres butlletins (veure revistes Febrer-Març 1.981 i Abril del mateix any). No coneixem cap característica ni l'exacte emplaçament d'aquest castell, però, amb tota seguretat es podria situar en algun indret de l'actual carrer Castell, més que res per una pervivència del topònim.

CASTELL DE MONLLEÓ (1.156) situat en algun lloc de la partida de Monlleó, que correspon per una evolució del nom a l'actual de "Mulleu".

TORRE DE PARUSALTES (1.156) per les dades que en dona el docu-

ment és impossible de situar aquesta torre enlloc. Sospiro que Paretsaltes correspon al cognom de llurs moradors, cosa molt corrent, ja que veiem que passa en les cases dels pobles, en canviar llura moradors, canviaria el nom.

REGUER (1.190) topònim que encara avui és conserva. La seva aparició en època tan antiga ens fa pensar que es podria tractar d'un reg sarraí o àdhuc anterior a aquesta època.

CAMI DE MONLLEO (1.205), camí que aniria a la partida de Monlleo i que correspon segurament a l'actual camí de Mulleu

SERRES DE CASTELLO (1.205), el mot Castelló en data tan antiga, fa pensar en l'existència aleshores d'unes runes antigues en aquell indret que donaren nom a la partida. Per les dades que dona document no sabem a quines serres es refereix.

CAMI DE PUIVERD fins als TOLLS (1.205), segurament és el camí vell d'Artesa a Puigverd.

MELOSA (1.207). Pels indicis que ens donen els documents pot correspondre a l'actual terme de Melons. Es tractaria, doncs, d'una evolució del nom primitiu.

TORRE DE FENOSELL (1.231). Torre situada al terme d'Artesa. però, al igual que la torre de Paretsaltes no sabem en quin lloc.

CAMI DE CASTELLDASES A LLEIDA (1.232). Camí vell de Castellldans a Lleida.

MURALLA (1.239). Muralla d'Artesa que només coneixem per les referències dels documents, ignorant els seu parament, emplaçament i traçat

TORRE DE VINAVIDA (1240) per les referències dels documents, estaria situada en algun indret proper a Matxerri o Melons.

MATXERRI O VALLS DE MATXERRI (1240) Topònim que s'ha conservat

MADRONA (1240). Partida coneguda actualment com a "Coma Madrona"
CAMI DE GOSSERA (1240). Res podem dir, a la llum dels documents
del traçat d' aquest camí, però, ben bé es podria tractar que
Gossera fos el nom d' alguna partida del terme i que aquest fos
el camí que hi menés.

TORRE DE MADRONA (1268), torre situada a la partida de Madrona.

ROCAFORT (1282). Nom de partida que es conserva encara avui.

camí que va a Lleida (1282), camí que correspon al camí vell --
d' Artesa a Lleida.

CAMI QUE VA A LES VINYES (1282). Per les dades del document ens
és impossibles de saber de quin camí es tracta.

SELLER DEL TEMPLE= (1294). Sellar on es depositava la verema -
que els templers recollien del delme d' Artesa.

PALLER DEL TEMPLE (1299). pallers on es depositava la palla -
que sortia de batre les garbes del delme.

TOSSAL DE EN BORET (1306). el mateix que passa amb els noms -
de les torres succeeix en aquest cas, és impossibles per les
dades que se'ns dona al document, de situar aquest tossal.

RIU FEMOSA (1307). Nom que s' ha conservat i que àdhuc hem ---
trobat en documents més antics.

CAMI QUE VA A CONYAQUERA (1307). No sabem, degut als escasos -
indicis que ens dona el document a quin camí correspon. Segons
J. Lladonosa, Conyaquera era un rabal sarraí situat a cinc minuts
del Cap Pont, Segre avall i, aquest camí, seria el que aniria
a aquest barri des d' Artesa, que podria correspondre a l' ac-
tual camí de "Mulleu".

Aquests son tots els topònims que han anat sortint en els
textes dels darrers mesos, la llista, com déiem, és curta, i,
ho és per l' escassetesa de documents que ens en donen notícia.

BARBARISMES

ES DIU

S'HA DE DIR

Buenoi

Bé!

Fa molt bulto

Fa massa embalum

Es estupendo

Es estupend

Es irremediable

Es irremeiable

Son unes olives rellenas

Son olives farcides

Es massa llamatiu

Es massa cridaner

No sé la fetxa

No sé la data

Quin desbarajuste!

Quin desgavell

No facis mueques!

No facis ganyotes!

El mostrador és llarg

El taulell és llarg

Tinc un monedero

Tinc un portamonedes

Està molt nombrada

Està molt anomenada

Ojalà!

Tan de bó!

Viu al pis octau

Viu al pis vuité

Es un noi navarro

Es un noi navarrés

La Notxebuena

La nit de Nadal

Col·legi de pago

Col·legi de pagament

M'he posat un parxe

M'he posat un pegat

La casa te pararraios

La casa te parallamps

Es un bom paracaidista

Es un bon paracaigudista

Ha fet una pirueta

Ha fet una cabriola

Fer puntilla

Fer ganxet

Es molt travieso

Es molt entremaliat

Llibre consultat "Parleu bé el català".

FITXA DE LECTURA

AUTOR: JOAQUIM RUYRA.

OBRA : PINYA DE ROSA.

Va néixer a Girona 1858 i morí a Barcelona 1939. Procedia d'una família mig pagesa mig lletrada que el destinà a continuar la tradició pairal. Començà escrivint en castellà fins que a trenta anys va adonarse que només la seva llengua pròpia podia subministrar-li un vehicle apte per a expressar el que duia dins.....

El 1903 publicà Marines i Boscatges, reeditada el 1920 amb el títol de Pinya de rosa. Aquesta obra és un recull de narracions on Ruyra ens fa una descripció del paisatge i les figures de la vida mediterrànea.

Les seves arrels literàries foren naturalistes; després renegà del naturalisme però sempre restà en ell l'amor i el goig per l'observació objectiva, l'exactitud gràfica, suggeridora. Ruyra representa un corrent parnassià dins del Modernisme, que milita contra el naturalisme decadentista i anuncia de lluny, el classicisme noucentista.

La seva elecció de temes mostra una divergència de temperament i de mètode respecte al naturalisme de Victor Català i Casellas. preferència pels contorns nets i sezills de les seves ambientacions marines o paisatges empordanesos, el tòpic d'innocència psicològica, són a l'altre pol de les imatges tèrboles i de l'etil "mascle" dels altres dos. Fuster, en parlar del ruralisme en Ruyra, el califica de "ruralisme

blanc", contraposat al "ruralisme negre", en el que se'ns dona una visió pessimista de l'home i del paisatge .

La descripció psicològica dels personatges és molt esquemàtica i superficial.

L'estil es caracteritza per la precisió en quant a la utilització del substantiu, verb i adjectiu. Valora el dialectalisme ja no com a tret folklòric sinó com a element enriquidor de la llengua literària. Professa i segueix un perfeccionisme , una obsessió de puresa, estètica i moral, que són gairebé nérotics. Amb el culte del "goig de l'observació objectiva" és el que més s'apropa a realitzar la fórmula de Maragall per a la regeneració de la novel·la. "...la simple contemplación artística de la vida...que tiene en sí la mejor filosofía ...". Per a Ruyra, Zola i els seus seguidors són uns ogres que han convertit la literatura en una disbauxa de la sensualitat. La solució de Ruyra esguardant tant la moral com l'art, són els quadres "marines i boscatges" . Els efectes pràctics del seu "goig de l'observació objectiva" s'hi veuen clarament:

- Minimitza acció i passió.
- Subordina personatges i moviment a l'elaboració tendra de l'ambient .
- El fenomen o l'incident més simple com l'amenaça de mala mar, una topada amb un vell mariner, són el punt de partida de l'exquisit brodat literari de l'autor.

Ruyra realitza l'ambició modernista d'assolir una prosa lírica crea d'ora , més que reproductora, amb una solució personal que s'adiu amb els cànons que comencen a imposar-se.

Ruyra gairebé és un premodernista, en llesteix i publica la major part de la seva obra a l'era noucentista. És l'únic a

ésser acceptat amb un bagatge literari que ha passat sense modificacions del Modernisme al noucentisme.

BIBLIOGRAFIA EMPRADA =

-Alan YATES. Una generació sense novel·la? (dins text de de Lluís MARFANY, Aspectes del Modernisme. Pàgs. 91 i següents).

- FUSTER, Joan. Literatura catalana Contemporània. Ed. Curial.

ATALAIA

LLIURES, PERÒ,

CONTROLATS ?

Fa com cosa de dos anys que es va editar un llibre dedicat, expressament, als nens que ja han après a llegir. Se l'anomena el llibre roig del col·le.

No va fer més que arribar a les llibreries i ja el varen segrestar, Doncs segons la versió "oficialista" digueren que aquest llibre atemptava contra els bons principis de la moral.

Conec un senyor, molt amic meu, que ell, personalment, encara el pogué comprar d'amagatons, amb l'intenció de llegir-lo i comprovar on era la pedra de l'escàldol. Va tenir una desil·lusió ja que no trobà cap pedra ni tant sols un granet de sorra.

Segons em va contar aquest senyor, el llibre explica, als nens, que si un mestre o professor és mal ensenyador se li faigi saber i si és biolent se'l denuncii. Que existeix el sexe i és bo. Que les drogues, per interessos de la gent sense escrúpols, existeixen i són dolentes.

No entenc perquè s'ha de prohibir que s'expliqui als nens l'existència del sexe, a no ser que sigui perquè els senyors que han dictat l'ordre del segrest s'hagin adonat que ells ja no senten aquesta travejosa sensació del sexe i per això preferixen

que els nens creixin enganyats, frustrats com els ma teixos van créixer, o sigui; amb aquella "Formacion del Espiritu Nacional", i no pas informats per un llibre de color roig (que només pel seu color ja malpensen de quin peu deu calçar).

Part de la societat reaccionària s'ha volgut defensar rebutjant el llibre. tots els seus bons pr opòsits no han servit res. No volen ser alliberats; ni tanmateix no són capàços d'assumir proves, tamp-tejos i fins i tot equivocacions que ens portin cap a una societat millor.

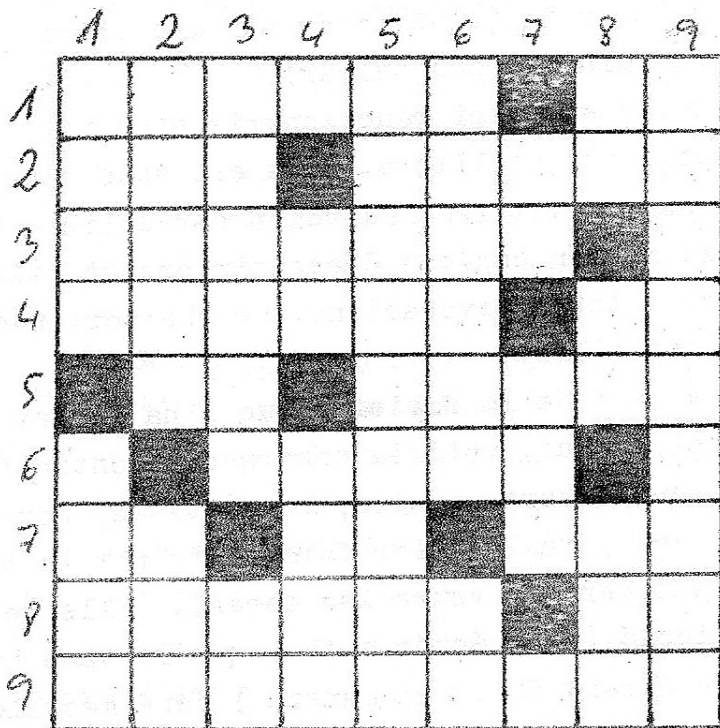
Aquesta part de la societat que s'ha quedat es tancada en el passat, voldria encara que continué--ssim essent uns éssers mansets, legalitzats, norma-litzats, en una paraula, cloroformitzats per la se-va exclusiva manera de veure les coses... Ells te--nen la convicció (deu ésser això) que la vaca hu--mana (per a dir-ho d'alguna manera) dóna més llet si resta fermada a l'estable.

En poques paraules : Aquest llibre solament te nia el propòsit d'afrontar la realitat de la vida i aixó s'ha prohibit. Prohibim-la també nosaltres la realitat i deixem que els nostres fills llegeixin només, l'"Epiderman, l'home aranya".

Jomaes

ENTRETENIMENTS

PRE-CRUCIFERES

HORIZONTALS:

- 1.- Al revés, escuma, especialment dels peixos. Femení de EN. 2.- Al revés, peça de fusta dreta, rodona, i on es penja alguna cosa. Que no està conforme a la veritat, equivocació. 3.- Al revés, pasta de sucre fos i enrosit per l'acció del foc. Vocal. 4.- Al revés, assassí a sou, esbirro. Consonants consecutives. 5.- Consonants de pedra. Segons a la Bíblia, sacerdot d'Israel germà de Moissés. 6.- Consonant. Substància calcària que certes aigües dipositen en les parets de les canonades, atuellis, etc. Zero. 7.- Al revés, aliment fet de farina pastada amb aigua i cuit al forn. Front Nacional. Al revés, hortelissa. 8.- Relatiu o pertanyent a un radi. Pronom feble que revisteix el pronom el quan va darrere un verb. 9.- Posar en ordre un objecte per a formar un conjunt.

VERTICALS/

1.- Adverbi de lloc. Extensió de terreny closa, amb jar -- dins, bocó, etc, destinat a ornament i recreació. 2.- Al -- revés, avaluat, que te posat preu. Gallinàcia oriündada de l' Asia i amb una gran cua de diferents colors. 3.- Al revés, Parany per a caçar, figuradament cosa per enganyar algú . Primera nota musical. 4.- Cent. Al revés, nom de la lletra K. Al revés, acció de rifar. 5.- Al revés, que dansen. 6.- Al revés, figuradament uniré, ajuntaré. Pronom datiu sin -- gular de tercera persona, ell. 7.- Consonants. Vint-i- cin c cèntims. Consonant. 8.- Negació. Sensació que es produeix a l'organ de l'oïda. Elevació produïda en la superfície d'un líquid deguda a diferents circumstàncies. 9.- Al re -- vés, tornarà a contar per segona vegada.

SOLUCIÓ

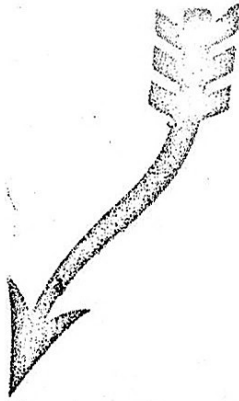
VERTICALS: 1.- ALLI. PARC. 2.- TAERP. PAD. 3.- APMARI.
OO. 4.- C. AC. OFIR. 5.- SERIASMAD. 6.- ERASAC. LI. 7.- RC
RAL. N. B. - NO. SO. DNA. 9.- ARATNOCCER.
HORIZONTALS: 1.- ATACSE. NA. 2.- LAP. ERDR. 3.- LEMARAC.
A. 4.- IRACIS. ST. 5.- PR. AARON. 6.- P. TOSCA. O. 7.- AP.
FN. LOC. B. - RADIAL. NE. 9.- COORDINAR.

G	E	L	A	D	A	L	T	S	E
A	N	A	O	J	T	N	A	S	S
M	A	A	M	R	I	R	I	C	T
O	O	S	G	E	O	V	T	A	A
S	P	E	A	I	A	I	I	T	L
A	T	L	S	D	K	C	A	A	A
N	N	L	N	E	A	O	P	L	F
E	R	E	I	N	E	T	A	V	E
V	V	B	A	T	V	N	N	N	L
O	S	A	G	E	Y	N	A	M	Y

Si busqueu dintre del quadre hi trobareu el nom de deu clàssic de pomes, el correu de les quals gairebé s'ha perdut

SOLUCIÓ :

QUENDAVIS, BELLESA, REINETA, DELADA, TIA, GANOSA, CIRI, MANYEGA, ESTALAFEL, SANT JOAN.

ELECTRODOMÈSTICS
i FERRETERIA

Ramon Gallart

OBJECTES PER A REGAL

Carrer Nou, 17 - Telèfon 16 72 09

ARTESA DE LLEIDA